

BELPOLITIKA

Képviselőház

Az *ipartörvény módosítására* vonatkozó javaslat volt napirenden a képviselőház február 27-iki ülésén is. **Takács** Ferenc szocialista képviselő egész sereg kifogást sorolt fel a javaslat ellen; vele ellentétben **Reibál** Mihály keresztény-szocialista honatyja a javaslatból készülő törvény várható nagy előnyeit mutattat rá. **Újly** G. mint a következő szónok: **Dömös** Jenő, aki független kiszagadópart, a javaslatot, miután az iparosság hasznára válik, elfogadta. — A február 28-iki ülésen a javaslat mellett **Árvátfalvi Nagy István** és **Petrovics** Gyula beszélték, ellene viszont **Czirják** Antal kiszagadópart és **Kéthy** Anna szocialista képviselők.

A március 3-iki ülésen folytatták az *ipartörvény tárgyalását*. Egy kormánypárti és három kisebbségi szónok részt vett a vitában. **Görgey** István egységspárti beszéde után **Eszterygályos** János szocialista képviselő beszélt, akire ráválták, hogy a javaslatot csak felületesen olvasta el. **Friedrich** István keresztény kisebbségi és **Mózes** Sándor kiszagadópart képviselők elfogadták a javaslatot.

A március hó 4-iki ülésen az ipari törvényjavaslat mellett **Csik** József mondott nagyhatalú beszédet, ellene **Rupert** Reszó beszélt. Az interpellációk során **Eszterygályos** János beszédére **Lázár** Andor igazságügyminiszter kijelentette, hogy az övékésikasszátok erősebben fogják üldözni. **Dinyés** Lajos interpellációjára pedig **Hóman** Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter *huzugságnak bélyegte azt a híresztelést, hogy a kormány az ideiglenes állásokok elhelyezett diplománsokat el akarja bocsátani.* **Csik** József a mezőgazdasági munkabérszora megszűntetésére két intézkedést **Darányi** Kálmán földművelésügyi miniszter megnyugtalan kijelentette, hogy a munkabérszervező bizottságokra vonatkozó 1923. évi XXV. t.-cikk hatályát megszüntetik s a törvényi szigorúban hajfják végre. **Györki** Imre szocialista képviselő interpellációjára **Kozma** Miklós belügyminiszter kijelentette, hogy a közigazgatási életben kiskirályokat, baszkodó tisztviselőket nem tűr meg.

A telepítési törvényjavaslat

A telepítési törvényjavaslatnak az Egyesített bizottságokban a múlt héten megkezdett vitája váratlanul kiszélesült. Ugy a kormánypártnak, mint az ellenzéknek legkiválóbb tagjai vették bonckés alá a javaslatot s tették meg rá észrevételeiket. A vitában vita február 27-iki ülésén **Darányi** Kálmán földművelésügyi miniszter ekkor vett részt az általános vitában elhangzottakra igen nagy hatást keltett beszédében, amely jórészt elosztalta a javaslatl szemben táplált aggodalmakat, annyival is inkább, mert a miniszter több módosításhoz maga is hozzájárult.

A törvényjavaslat bizottsági tárgyalása végül is március 3-án befejeződött. A szónokok egész serege szót hozott az egyes szakaszokhoz, a felszólalásokra **Darányi** Kálmán földművelésügyi miniszter nagy megértéssel válaszolt és igen sok módosítással hozzájárult, ugyhogy az ülés végén **Rassay** Károly, a kisebbségi szónokok vezére köszöntet és elismeréssel fejezte ki a miniszternek azért a megértésért, amelyben a kisebbség kívánásait részletette. **Mayer** János bizottsági elnök az ülés berekesztése után szintén megköszönt a vitában résztvevő szónokoknak, hogy megértéssel viselkedtek a javaslat iránt.

Közigazgatási továbbképző tanfolyam

Legzet állásban lévő vidéki közigazgatási tisztviselők részére továbbképző tanfolyam nyílt meg március 2-án Budapesten. Célja a tan-

folyamnak, mint ezt **Gömbös** Gyula miniszterelnök a megnyitó ünnepségen tartott nagyhatalú beszédében mondta, az, hogy „azokat, akik községet, várost, vármegyét, államot vannak hivatva igazgatni, nemcsak a tudás, hanem az egyetemes nemzeti világszemlélet és a gyakorlat szempontjából is egy állappontra hozza. Minden kérdésben — legyen az kicsi vagy nagy — elsősorban a nemzet érdekeit legyenek irányítók. A magyar közélet legfőbb alkotóeleme a község. Ennek erőteljesnek és egészségesnek kell lenni.” Ezután **Kozma** Miklós belügyminiszter felvette ki részletesen a tanfolyam célját, majd **Hóman** Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter beszélt arról, hogy mennyire szükséges a közigazgatási életben a nagyobb képességű kiválogatása. A továbbképzőtanfolyamnak főleg ez a célja.

A mezőcsáti választás

A március 8-iki mezőcsáti választás leghonosabb előjátéka a március elsejei vasárnapon zajlott le. Ugy a kormánypárti, mint az ellenzék jelöltjei érdekében egész sereg képviselőt hoztak a kerületbe. Az ellenzékietek **Uchardt** Tibor, a kiszagadópart elnöke vezette, míg a kormánypártiakat **Kozma** Miklós belügyminiszter, aki **Egry** Zoltán programbeszédét után mindenütt felszólt a megírtje, az a választás a kormánypárt ré-

széről teljesen tiszta lesz. Arra kérte a polgárokat, hogy *nagyhajnyu ígéreteknek, ellenzékli fogadkozásoknak ne uljón fel.* Csakis azoknak higyejen, akik tettekkel bizonyítják be, hogy a nép érdekeit szolgálják.

Gömbös miniszterelnök Rómába utazik

Gömbös Gyula miniszterelnök és **Kánya** Kálmán külügyminiszter március 17-én Rómába utaznak. A magyar, valamint az osztrák kormány vezetői ugyanis március hó 18., 19. és 20-án Rómában fognak tartózkodni. Ez a látogatás szinte kötelező, mert az 1934. március 17-én megkötött római egyezmény előírja, hogy a három állam miniszterei a kölcsönös gazdasági és politikai támogatás részleteinek megbeszélése szempontjából időnként közvetlen tárgyalásokat tartanak.

Március 12-én **Schuschnigg** osztrák kancellár Budapestre jön a magyar államfőfiakkal tanácskozni. Ennek a budapesti utnak fokozottabb érdekességet ad az, hogy előzőleg **Hodász** Milán csehszlovák miniszterelnök látogatja meg hivatalosan az osztrák kormány vezetőit Bécsben. A magyar és osztrák államfőfiakkal Rómában nagy ünnepességgel fogják fogadni.

Mire képes a félelem

Hazáját szerető, Istenét imádó magyar emberünk minden hája szála égnek mered, amikor olvassa a hírt, hogy a francia kamara február 27-én elfogadta a szövetségesményt. És pedig 353 francia képviselő szavazott a ratifikálás mellett, 164 pedig ellene! Szinte nem akarunk hinni a hírdetésnek. Hogyan? Hát ugyancsak a francia nemzet, amely a cári udvarral szövetségbe, most ugyanolyan szövetségeseinek telinti a cár egész családját állati kegyetlenséggel legyilkoltató, táborokat, diplomátát lenérszáló *szovjet-hatalmasságokat.* Hűsége szövetségesi lesznek azok, akik a világháború keleti frontját felbomlasztották? *Akik az orosz államnak Franciaországgal szemben vállalt, súlyos milliókra rugó kötelezettséget egyszerűen megtagadták?* Mi ez? Hát 517 francia képviselőből 353 nem tudja, hogy mi az a szovjet? Vagy nem akarja tudni?

Egyszerűen minősíthetetlen örület! *Franciaország, a világ vezető kapitalista állama, a polgári jónód és kispolgári öntudat példaképe szövetségbe a magánygyónt, nemzetet, Istenét és országhatáraitól tagadó és megsemmisíteni szándékozó vörös szovjetország!* Vesszt kutyt akar láncos tartani? Hogy másokat megmarason ve? De hiszen az Isten szerelméért, az is mind vesszt lesz, akit az a véres habot szóró ember megmar! És azt hiszi Franciaország, hogy aztán őt megkímélik? Nagy bűn lehet az, amely a felvilágosodott Franciaországot ilyen sötét elhatározásra bírta. És talán még nagyobb félelem. Nem kutatjuk, melyik inkább. Csak a hátunk viszolyg, hogy mi lehet ennek a szomorú Európának a sorsa, ha jelenlegi vezető nemzete ilyen megmondolatlanságra képes. Borzadási és örület! Ime, mire képes a német megtorlástól való félelem!

Gazda- és gazdaasszonyjelöltek vizsgálója Pócsmegyeren

Pirosbetűs ünnepe volt **Pócsmegyernek** március 4-én, amikor a pócsmegyeri gazdafiak téli gazdasági és a léányok vándorlázártársi tanfolyama tartotta együttes záróvizsgáját. A kettős záróünnepélyen, melyen **Banké** Antal tanár, a földművelésügyi minisztérium által kiküldött vizsgálóbizottság elnökeként **Gullner** Elemér, a péstmegyei gazdasági felügyelőség vezetője, **Tebligés** Árpád dr., a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara titkára, a Faluszövetség részéről pedig **Wieser** Béla titkár és **Kánya** Terézia, a női szakosztály előadója. A helybeli és környékbeli faluvezetők közül ott voltak **Arany** Lajos főjegyző és neje, **Somody** József rektor és neje, **Hörömpö** Ferenc ref. lelkész és neje, **Fekete** Béla plebánus, **Dugár** László dr. orvos és neje, **Szigetmonostorl:** **Oláh** György főjegyző, **Békássy** Árpád ref. lelkész, **Régius** Lajos és neje, **Tahitót** faluról: **Ecsedi** Aladár ref. lelkész és neje és még sokan mások.

A hálaadó istentisztelet után a falu kulturházában nyitotta meg **Banké** Antal elnök a kettős záróünnepélyt, majd **Kiss** Endre dr. járási gazdasági felügyelő, **Pettenkof-**

fer Gábor gyümölcsstermelési intéző, **Dugár** László dr. orvos, **Sipos** Jenő állatorvos, **Laczók** Lujza és **Nagy** Erzsébet gazdasági tanárnok vizsgálatták le a két tanfolyan résztvevőit. Ertelmes, talpraesett feleletek mutatták ugy a gazdafiakat, mint a léányok részéről, hogy az előadók lelkes fáradozása nem volt hiábaváló s Pócsmegyer ifjúsága tanulni, haladni akar. A szépen sikerült záróvizsga után **T. Bán** József a gazdafiak, **Bán** Erzsébet pedig a frissen vizsgázott gazdaasszonyok nevében mondott köszönetet a földművelésügyi miniszternek a tanfolyam negrezedéséért, a Faluszövetségnek pedig annak előkészítéséért. Az elnök zárószavai után **Tebligés** Árpád dr., a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara kiküldöttje és **Wieser** Béla, a Faluszövetség titkára, fejezték ki örömeiket a tanfolyam sikere fölött, majd kiosztották a bizonyítványokat. A jelölésben végzett növendékek a földművelésügyi miniszterümmel, valamint a helyi faluvezetőkől értekes szakonkyvetek, a Faluszövetségtől pedig díszes elismerő oklevelet kaptak jutalmul. A díjkiosztás után a szép és benésoéges ünnep véget ért.

VILÁGKRÓNKA

Március hó 2-án megkezdődött **Genfben** a Népszövetség szankcion bizottságának ülésese. A bizottság úgy határozott, hogy új bekezdéstől akéit kezdeményez **Olaszország és Abessziniá** között. Ezt a javaslatot **Eden** lord angol külügyminiszter terjesztette elő s ez azt mutatja, hogy Anglia is szeretné már lehetőleg bekés uton és erőszakos intézkedések nélkül befejezni az olasz-abesszini viszályt. A szankcion bizottság határozatát követően az ugynevezett 13-**as békkéltet bizottság felhívást intézett** a hadviselő felekek, hogy azonnal szüntessék meg a hadműveleteket és kezdjenek békotárgyalásokot.

A bizottság legközelebbi ülését március hó 10-én tartja, addig vár tehát a háborús felek válaszára. Az olasz hadsereg február hó 28-án ismét nagy diadalt aratott és elfoglalta **Ambi Aladzei** várendrszert. Ez az új győzelem azt igazolja, hogy az olasz hadsereg feltartóztatlanul folytatta előnyomulását és az abesszini haderők képtelenek megállítani az olasz hadsereget. Katonai szakértők véleménye szerint a legutóbbi olasz győzelem a vég kezdetét jelentik az abesszini hadsereg részére. A négus négy hadseregből már csak gyege, szétlétű csapatok vannak meg, de ezek is a jutásban károsnak menedéket.



Takahashi japán pénzügyminiszter, akit a zendülők meggyilkoltak.

Legutóbb beszámoltunk már a **tokiói katonai kázardáról**. Jellehet, a lázadást a hatóságok leverték, még sem lehet azt állítani, hogy az események nyugvópontba jutottak. A helyzet továbbra is igen feszült és úgy látszik, hogy a katonai párt befolyása egyre emelkedik. Új kormány megalakulását várják Tokióban, amelynek az lenne a feladata, hogy a hadsereg nyugtalanlását valamiféleképpen levezesse. Felő, hogy az orosz-japán feszültség még jobban kifejeződik. Erdekes, hogy **Okada**, a volt japán miniszterelnök, akit az eleg jelentések szerint a lázadók meggyilkoltak, életben van. A volt miniszterelnök helyett, tévedésből, sógorát gyilkolták meg és **Okada** sógora korszakába rejtőzve menekült el. A császár házasság tanácsosai után **Szandzsó** herceget bízta meg kormányalakítással.

VIII. Edward angol király március elsején rádiószóval fordult népéhez. Rádióbeszédében hangsúlyozta, hogy munkásságát az angol birodalom és általában embertársai jóváhagyásának elmozdítására kívánja szentelni.

Földregény és Sátoraljai helyen és Nyiregyházan

Március hó 4-én reggel felhatkor földregényes volt **Sátoraljaihelyen**. Különösen a hegyoldalon épült utcákban lehetett érezni a heves földlökeket. Az emberek felriadtak álmuéből, sok butor elmozdult a helyéről, a vakolat pedig a legtöbb helyen lehullott. Nagyobb kár azonban szerencsére nem történt. **Nyiregyházi** jelentés szerint ott is gyengébb földlökek ébresztették fel a lakosságot.

Adómentességet

a szoba-konyhás házak munkás-tulajdonosainak!

A falusi kisemberek adójáról szólnak. Van belőle elég, tehát beszélhetünk róla. Olyan sok, hogy talán a pénzügyminiszter ur sem tud eligazodni rajta. Az idő, a háború hozta magával és úgy szaporodott, mint a tenger fővöne. Akármennyit fizetünk, mindig adósok maradunk.

Adót fizetni kell. Ezt minden polgár tudja. De úgy gondoljuk, hogy ebben az utcsóztóban mégis csak lehetne egy kicsit arányosítani: „Akinek többet adott az Isten, az többet fizessen”-elv alapján. Ma ugyanis nem egészen így van, mert akinek kevés jutott, vagy semmi, azt is — sokat követelnek.

Felhozunk egy-két beszédes példát. Ha egy falusi mesterember vagy naposmunkás, akinek sem háza, sem földje nincs, havonta keres — mondjuk — 70 pengőt, azt az adó szempontjából nem lehet megfogni. Ezzel szemben ma a szegény falusi kisember, aki napszomból él és havi borszájával 14—25 pengőnél többet nem tesz ki, ki lehet vetni az adót akkor, ha egy kis háza, földje vagy tehéne van. A háza, a földre tevékenyülve be lehet bekelezni; a tehenet, illetve a borjút pedig le lehet foglalni.

Ma egy szoba, konyha és egy hold kiosztott föld után átlagban 20—29 pengő adót fizetnek a falusi kisemberek.

Ezt az adót nem tudja sehogyan sem megkeresni, mert családja is el kell tartani. Vegyük például 200 munkanapot, amit dolgozik. Legjobb esetben napi egy pengő napszám mellett keres 200 pengőt. Ha 2—3 gyermeke is van, akkor negyed-ötödmagával van. Tehát egy személynek évi 50 pengőből kell megélni, ruházkodni, tanulni, gyógyítani magát, stb. Ha pedig az egy hold föld jövedelmét, 40 pengőt, is hozzávesszük, akkor egy ilyen kisembernek évi 240 pengő a jövedelme, amiből fejenként 60 pengő esik. Hogy miképp lehet ebből egy személynek egy évig megélni és még évi 20—29 pengő adót is fizetni, ennek csak a jó Isten a megmondhatója.

Nincs értelme tehát annak — állapítja meg Révész László, a dormandián kitűnő főjegyzője hozsánk intézett levelében — hogy olyan szegény embertársunkra vetessük az adót, akinek annyira sincs, hogy megélni, 80 pengő a mentes kereseti adóalap, de melyik falusi naposmunkás van havi 80 pengője? Mi a célja annak, hogy egyik oldalon mentesít a paragrafus, a másik oldalon pedig a kisember fizet 20—30, sőt 60 pengő adót. Mi szükség van arra, hogy kivetünk ilyen adóterheket és évenként „nemlegetve” (be nem hajtható) megint töröljük? Mi tehát a teendő? Azt javasoljuk, hogy

minden mezőgazdasági naposmunkás, akinek csak egy szoba-konyhás lakása van, teljes adómentességet élvezzen.

A kisembernek ugyanis még a lakására is kell keresni, hogy a nagynehéz megszerzett házat meg tudja tartani. Ez az adómentesség megkönnyítené a kisember házépítését. Most is csak ugyan 15 évi mentességet, de csak magára a házadóra, a pótlékra nem. Pedig ez a nehezebbik rész.

És ki kell terjeszteni a házadó alóli adó mentességet a mezőgazdasági munkás által béralt lakások évi 30—40 pengő bérletéigére is, mert ebben az esetben a háztulajdonos nem hárítja át az adót a bérlőre s így a kisember olcsóbban jut lakáshoz.

Tudjuk, hogy ma is van kedvezmény, még pedig az ötödik gyermek után 5 százalékos, minden további után 5—5 százalékos. Az OFB-földeknél már a harmadik gyermeknél kezdődik az 5 százalékos adókedvezmény. Ez azonban mind kevés. Úgy gondoljuk, hogy ez gazdaállamban ne utolsó helyen beszéljenek mindig a falvak és a mezőgazdaság ügyeiről. Ez mindenél fontosabb, mert ha nem erősenked meg gazdaságilag a falu népe, a politikától ugyan éhen veszet. Fájdalom, ez az igazság.

Szekeres László



Fizetni kell a balesetbiztosítási járulékokat

A földmivélségi miniszter rendeletet adott ki, amelyben felhívja a közösi előjáróságokat, hogy a gazdasági esélyesség és szegedényes iparosok után törvény szerinti járó Országos Gazdasági Munkásbiztosítási díjaknak az esztendő egy első hónapjában a helyben szokásos módon való befizetésére a gazdákak a díj-munkaadókat hívják fel. Aki a díj-kötelő időben nem fizeti be és esztendőig vagy munkáját baleset éri, saját költésén köteles azt kigyógyíttatni.

A rendelet vonatkozik az időny-munkásokra is (szomások, gazdasági nyári cseledek). Ezeket szolgálatuk megkezdése napjától számítótól 15 napon belül kell bejelenteni és érték a betegepöntári díjat befizetni.

Különösen az április elseji esztendő-tázosokra hívja fel a figyelmet a miniszter. Ekkor szokott a legtöbb muasztás történni, éppen ezért a közösi előjáróságoknak jóelőre figyelmeztetnie kell a munkaadókat.

A védett gazdaadós nem kötelezhető a mezőgazdasági gépek visszaadására, ha a vételár felét már kifizette

A védett gazdaadósok kötelezettségeire nézve a Kuria egy gpevárással kapcsolatban olyan ítéletet hozott, amely nagy horderejű fogva elvi határozatnak mondható.

A tényállás szerint Papp Lajos szentesi kisbirtokos traktort és eséplépet vásárolt a Hoffherr-Schwantz-Clayton-Shuttleworth mezőgazdasági gépjáratól 15.776 pengő értékben. — tulajdonjog fentartással. Tartozására több ízben teljesített fizetéseket és régi cseplőgaranturáját is átadta a gyárnak, amely szintén csökkentette tartozását. Papp Lajos már 8362 pengőt törlesztett számlájára, midőn a gyár pert indított ellene a gépek visszaadását kívánt.

Az ügyben most hozott jogerős ítéletet a Kuria és a Hoffherr-gyár kérését elutasította. Az indokolás szerint a védettségben részesített s az ezzel járó kötelezettségeket teljesítő gazdaadós nem kötelezhető a tulajdonjog fentartásával vásárolt és a védett birtokká nyilvánított ingatlanra terményeinek előállítására, vagy beszedésére szolgáló gép vagy egyéb tárgy visszaadására akkor, ha a vételár felét már kifizette. Nem kötelezhető a gazdaadós a visszaadásra abban az esetben sem, ha a védett birtokká nyilvánított ingatlanra felszereléséhez tartozó gépet vagy egyéb tárgyat más ingatlanon bérmunka végzésére is használja.

van a kisemberek faluja tövében nagybirtok, melyet bérlet címen használ a nagybérlő, a kisbirtokoknak ebből nem adnak.

Követeljük tehát, hogy a rendelet legyen,

hiszen a foglalat is rendelet szabályozza, foglalnak is és el is viszik, mert a törvény úgy írja elő. Nem olyan dolog ez, amit nem lehetne teljesíteni. A földbérlet országosság volna, amely sok millió, ma kenyér nélkül küzdő család meggyógyítana, — fejezi be cikkét Kozma Lajos.

Két útsával a Dunába szaladt egy autó

Február hó 29-én este páratlan baleset történt a pesti Dunaparton, a parlament épülete mellett. A parlament felől a Margit-híd irányában haladt a Dunaparton egy kis sportautó, amelyet Lengyel István gépészmérnök vezetett. Mellette Szóka Marcellina tisztviselőnő ült. A parlament hátsó lépcsőzeténél a kocsi, ugylátászik hibás kormányzás következtében, egyenesen a Dunába futott. A mérnök és társnője csodálatos lélekjelenlétet ki tudtak szabadulni a Dunába zuhanat kocsiból és uszva tartották fenn magukat, amíg a közeli uszályok legényeje kimentte őket a vízből.

Árvíz országszerte

A Dunavölgyi Levesaló és Öntöző Társulat Batyóti Soroksárig húzó nagycsatornája a hosszas esőzések folytán annyira megduzzadt, hogy Úrbánoff ártotta a partmenti magas földhánysokat a kiömlő vízörmög elöntötte az alacsonyabban fekvő Kis-kunsgót. Mintegy haterző hold vetés áll víz alatt, azokivül Kis-kunsgó-működés hátárában igen sok tanya és istállóépület roskadt össze a magas vízzel. — A felvidéken Borsodvárcs és Négyes határát az Ezer-patak öntötte el, a Bolvá és a Jósva a bánya-szállási járás több községének hátárában, a Hernád Visszalöng okozott nagy károkat. Az elöntött árterület közel 8 ezer hold.

Kisembernek is adjanak a bérbeadott nagybirtokból!

Kozma Lajos vármegyei törvényhatóság bizottsági tag Belsőborsodról (Borsod-m.) „Múlt és jövő” címen figyelemre méltó írással kereste fel a Vasárnapi szerkesztőségét. Sajnos, az írást terjedelme miatt egészen nem tehetjük közre, de ismertetjük a lényegét. Mindenekelőtt testvérszeretetre inti a földmivest, naposmunkást, iparost, hogy közös erővel követeljük

Követelni kell továbbá, hogy a bérbe adott nagybirtokokat olyan bérleti feltétel mellett, mint amilyenek a nagybirtok bérletük holdanként, a kisemberek is megkapassák. Van egy rendelet, — írja Kozma Lajos — amely kimondja, hogy a nagy bértelek bérbeadásánál 15 százalék a kisembereknek jár. De sajnos, hiába

Sértés- és baromfi-tenyésztők figyelmébe!

Allattai vézmentesek lesznek, ha megkeri a sértés- és baromfiészés ellentéte védekezési módszerrel szülő tudományos fizetést, melyet c lap olvasóink ingyen küld meg

Ífj. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Dobány-u. 68. I. 3.

az elbírhatatlan súlyos terhek rendezését, adósságcsökkentést, igazságos adóztatást, az OFB által kapott földnek 250 pengő árban való holdankénti rendezését, az iparadós teljes eltérését, a kereseti adózási adó el-törlesztését, a borfogyasztási adó el-törlesztését és a kistiszt díjának a leszállítását.

Új állatkivétel lehetőségeket biztosít a magyar-német megegyezés

A magyar és német kormánybizottságoknak február hó 10-ike és 28-ika között Münchenben tartott tárgyalásai a magyar mezőgazdasági kivétel szempontjából igen szánótató eredménytel zárultak, amennyiben kivételre alkalmat nem láttak azokat a végleges lehetőségeket, amelyeket Winckler István dr. kereskedelmi és közlekedésiügyi miniszter berlini látogatása során nyitott meg. A magyar mezőgazdaság számára az új megállapodás értéke mindenképpen az állatkivétel sértés- és marhakiivétel egyenlő mértékű.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Félszázados a magyar hitelszövetkezeti mozgalom

A szövetkezeti mozgalom egyidős az emberiséggel. A közös anyagi és erkölcsi érdekekért tervszerűen dolgozó család szinte példaképe a szövetkezeti mozgalom. Egy *márciusjártér* — *márciusjártér* egyért. A Horvátországban szokások *Zadruvá*-ban (házközségek) ma is virágzik a szövetkezeti és kezdetleges formája. Később szabályozták, törvényekkel határozták körül a szövetkezetek különböző formáit, amelyeket aszerint különböztünk meg, milyen meghatározott célt szolgálnak (hitelnyújtás, fogyasztás szabályozása, természetvédelem, stb.).

Hitelszövetkezetek már a régebbi évszázadokban is voltak Magyarországon, de az egész országot átfogó komoly szövetkezeti mozgalom csak ebben az évben töltötte be félszázados múltját. Pest vármegye közgyűlésén 1886 április 12-én tett indítványt néhai *Károlyi Sándor* gróf, a magyar szövetkezeti mozgalom lánglélek apostola, egy *vármegyei hitelszövetkezeti alaptörvény*. A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedéssel vette magáévá és alapított egy 40.000 forintot szavazott meg, amit *Károlyi Sándor* gróf nyomban kiegészített 50.000 forintra.

A nemesség munkatársai azonban itt sem álltak meg. Pestmegye kiváló alispánja: *Füldvály Mihály*, továbbá szövetkezeti mozgalomuk utórai: *Hajós József*, *György Endre*, a megye bírtokosi körében újabb 50.000 forintot gyűjtöttek, ugy, hogy a *Pestmegyei Hitelszövetkezet* 1886 december 19-én meg is alakulthatott s nyomban megkezdte működését 100.000 forint (200.000 aranykorona) alaptőkével.

A *Pestmegyei Hitelszövetkezet* nagy buzgósággal látott hozzá a falusi szövetkezeti alapításhoz és oly sikerrrel folytatta működését, hogy csakhamar minden vármegyében megindult a hitelszövetkezeti szervezkedés. Szükség volt tehát egy országos központnak. Ezt *Károlyi Sándor* gróf és társai a *Hazai Szövetkezetek Központi Hivatalintézetében* csakhamar létre is hozták, amelynek közlékében rövid idő múlva közel ötöt száz falusi hitelszövetkezet csoportosult.

A hitelszövetkezetek terjedésével nőttön-nőtt *Károlyi Sándor* grófnak, az agrárszövetkezeti vezérnek népszerűsége. Ez felkeltette az akkori liberális kormány féltékenységét, mert politikai mozgalom volt a szövetkezeti mozgalomban is. Ezért 1898-ban törvényjavaslattal terjesztette elő a hitelszövetkezetekről. Miután a törvényhozás ezt megsavazta, megalkult az *Országos Központi Hitelszövetkezet*. Ennek alapításában a kormány is tekintélyes összegekkel

vett részt, így a hitelszövetkezeti mozgalom bizonyos mértékig *állami ellenőrzés* alá került. A *Károlyi Sándor* gróf-féle szövetkezetek mind beolvadtak az OKH-ba, amelynek megalkotása természetesen így is hatalmas lendületet adott a hitelszövetkezeti mozgalomnak, ami azóta sem szűnhet.

Előlejtések a Szövetkezetek Szövetségében. A *Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének* végrehajtóbizottsági ülése elhatározta, hogy *Wanke Gusztávnak* aki közel egy esztendő óta el a szövetség adminisztrációját, igazgatói címet adu-

mányoz. Bekapcsolódik a szövetség munkájába *Bokor Ervin* dr., a Hanga központi igazgatója is. Igazgatói címmel, a fogvasztási és természetvédeletről érdeklődéseket ügyei fogja intézni a szövetségben. *Sallógi László* dr.-nak pedig a *tűzvédelem* elnöki adományát és egyben rábízta a szövetkezeti nevelés, sőt a propaganda kérdéseinek elődjét tisztelt.

Ingeny bonyolították le a „Hangya” szövetkezetek a „Zöldkereszt” cirkulációját. A „Hangya” az ifjúságok számára a „Zöldkereszt” akció útját kiáltott ekkor. A szervezetek szeptember óta a közös szervezettel szorosabban együtt az egész rendelkezésére.

Érdeemes-e állatot hizlalni?

Erre a kérdésre akar a gazdák érdekeinek megfelelő feleletet adni az a statisztikai összeírás, amit a földmivelésügyi miniszter még a múlt év nyarán rendelt el s amelynek célja volt, megállapítani, vajjon a különböző terjedelmű gazdaságokban mennyi szarvasmarhát és sertést hizlalnak?

A hizlalási tevékenység mértékéről teljes pontos kimutatás természetesen nem készülhet, de az a körülmeny, hogy az *ipari hizlak* és a *200 kat. holdon felüli hizlalo gazdaságok* évente hibába adott szarvasmarha és sertés létszámát számszerű pontossággal, viszont a *200 hold aluliaknál* mindazokat a gazdaságokat összeírta, amelyek legalább 8 szarvasmarhát vagy 20 sertést hizlalnak, hozzávetőlegesen mégis képet nyernék arról, hogy olyan takarmányszükség esztonelben, mint a tavalyi volt, *menyit szarvasmarhát és disznót hizlaltak eladás céljából*. A hizlalásnak csak akkor van ugyanis értelme, ha a gazda jóval többet kap a *kikészített, vagyis hizott állattól*, mint amennyit a *sovány állat a vele felteletett takarmány és a reá fordított munka értéke képvisel*. Az összegyűjtött számadatok egyuttal feleletet adnak arra a kérdésre is, *érdeemes-e hizlalni? Ugy látszik — igen.*

Ha a hizlalási tevékenység — úgy mint az elmúlt évben — takarmánydrágaság idején is fokozódik, az annak a jele, hogy a *hizott állat keletkezik, annak aránylag nagyobb értékű, mint a soványak*. Így tehát most, amikor a szövetkezetek értékesítő munkája révén a legkisebb gazda is megfelelő áron eladhatja piacképes — főleg kivételre alkalmas — hizott állatait: *valóban érdemes állatot hizlalni*. Még inkább érdemes akkor, mikor előseg van bőven.

Magyarország 3394 községének 93,2 százalékaól érkeztek be a hizlalási tevékenységre vonatkozó statisztikai adatok. Ezek szerint 1936 január elsején 36.027 darab szarvasmarha volt hizóban, míg az 1935. év január elsején mindössze 33.209 darab. Az *emelkedés tehát 2818 darab*. A sertésnél még erőndetesebb az eredmény. 1936 január elsején 44.256 darab sertéssel több volt hizóban, mint az előző év január elsején. Összesen 239.680 zsírterst és 60.838 hussertés állt hizóban a nagyobb gazdaságokban. A kis- és törpebírtokosok hizalt állatait — amint feltételek is említették — nincsenek bent ebben a számban, mert *hiszen ezek nagyrésze házi használatra és nem eladásra hizik*. A fenti számok azt igazolják, hogy *érdemes hizlással foglalkozni*.

2800 község kap tüzoltó-eszközöket Állandó közös szerű lesz a falvakban

A *tűzrendészeti törvényjavaslattal* a képviselőház már elfogadta és nem sokára életbe is fog lépni. Legfontosabb rendelkezése az, amely az országos szervezet fenntartásának pénzügyi feltételeit biztosítja. E cölből felhatalmazza a *belügyminisztert*, hogy a *pénzügyminiszterrel egyetértésben kötelezze a tűzbiztosító társaságokat, hogy — a szükségnek megfelelően — évi bruttó tüzdíjbevételük 1—2 százalékát a tűzrendészeti alapba befizessék*. A biztosító társaságoknak a járulék alá eső tüzdíjbevétele évi 22 millió pengő, tehát

a *kiszabható járulék* évente 220—440.000 pengő lehet.

Ez az összeg a *tűzrendészet költségét* egyelőre fedezi. A *falviak hitányainak pótlását és a szükséges eszközök beszerzését* a községi jegyzők, a *főszolgabírák*, illetve az *alispánok felterjesztése alapján az országos tűzrendészeti felügyelő fogja elrendelni*.

2800 községet fognak tüzoltási eszközökkel felszerelni. A törvény felhatalmazza a belügyminiszternek, hogy nagy- és kis községekben — ahol a tüzoltói teendők ellátása egyáltalában nem kielégítő — *kötelező rendelkezéseket* teheszen a tüzoltói szervezet és berendezések kiegészítésére nézve.

Igen fontos rendelkezése a törvénynek az, amely a *közös szerűre vonatkozik*. Olyan helyeken ugyanis, ahol a mezőgazdasági termények elhelyezésére állandó közös szerű nincsen, az *esetenként kijelölt időpontban*

közös szerűre rendelkezések felületes betartása miatt a célnak vagy egyáltalán nem, vagy csak igen kis mértékben felel meg. A több kisgazda földjén elterülő, évenként változó helyen kijelölt közös szerűn rendszeres tűzvédelmi intézkedések nehezen foganatosíthatók. Az ebből származó károk nagysága lényegesen csökkenthető volna, ha a községekben, illetőleg városokban megfelelő nagysáru és számú arra alkalmas ugnyevezett

állandó közös szerű létesítenék,

mert ezeken a szükséges tűzvédelmi intézkedések hatékonyan foganatosíthatók. Néhány községben talánuk is ilyen állandó közös szerűket s ezek létesítésére irányuló törekvés általában meg is van. *Miután azonban nem minden község rendelkezik alkalmas közterülettel, önkéntes eladás útján pedig annak megszerzése nem mindig biztosítható,*

a *törvény ki fogja terjeszteni a községeknek és városoknak ki-sajátítási jogát a számbavehető alkalmas területekre.*

A *törvényjavaslattal* egyidejűen az *Országos Tűzoltó Szövetség egy kódex tervezetét készítette el, amely magában foglalja a tűzrendészeti szabályait és összes kérdéseit egy az egységes szervezet, mint a felszerelések és a kikapcsolás tekintetében*. Részletesen foglalkozik a községek és a mezőgazdasági termények tüztől való megóvásával; intézkedéseket tartalmaz a *lérmés behordásra, céplésére tekinteté-*

ben, valamint a községekben kötelező tüztúzóvolságok betartására nézve is. Majd a vízszerszer, a patak, folyó és tó vizének túzóltására való felhasználására nézve ad utasításokat, végül a tüzoltó-szövetkezetek, a tűzrendészeti hatóságok, a felügyelő jogkörét tárgyalja és a büntető rendelkezéseket idézi. *Ez a kódex a tűzrendészeti törvényvel egyidőben fog életbe lépni.*

Fogy a városi polgárság a Székelyföldön

Szomorú statisztikai adatokat olvasunk a *Kolozsvártól* megjelenő *Magyar Néplapból*, hogy a Székelyföld városainak lakossága fogyatkozik. *Székelyudvarhelyen* (Odorheiu) 1934-ben 133 ember született és 206 halt meg. *Kézdivásárhelyen* (Tg.-Saciuescu) 64 születés és 101 halt meg. *Marosvásárhelyen* (Tg.-Murescu) 577 született és 578 halt meg. *Csikszederén* (Mercuria Ciucan) 84 születés és 79 halálest. *Sepsiszentgyörgyön* (St. Gheorgen) 196-an születtek, 154-en haltak meg. Ezekben a színszékely városokban tehát vagy fogy csökken a lakosság száma, vagy nem emelkedik természetes arányokban. A pálmát *Györgyfalva* viszi el, ahol 262 születés és 203 halálest fordult elő. A városok nevei után járjékben köztölt csodabogarok az ősi székely nevek román fordításai. Lehet, hogy sokan e nevetől való szűgyenletükben halnak meg idő előtt, vagy világra sem jönnek, hogy ilyen nevű városok lakói legyenek. Ha nem volna ilyen szomorú ez a statisztika, még el is hinnék ezt a feltevést.

Egy autó és három villamos összeütkezés

Végzetes tömegszerencsétlenséget okozott február hó 29-én délután *Prágában* egy autó és egy villamos összeütkezése. *Reisek* Emil dr. egyetemi magántanár, főorvos, egy hölgy kíséretében autón robogott át a Vencel-téren s *kocsiját alkapa a villamos*. Az összeütkezés ereje oly heves volt, hogy a *villamos kiskitölt és összeütkezéskor egy másik villamosokcival*. A sinekből kiugrott kocsik még jó darabot gurultak és *nekimentek egy harmadik villamosnak is*. *Reisek* professzor autóját teljesen összetörte a villamos s a *tanár maga a kerekék alá került és szörnnyethalt*. A *társaságában levő hölgy súlyos sebesüléseket szenvedett*. A kiskitölt villamosok utasai közül hárman sebesültek meg súlyosabban s ezenkívül még *húszonöt könnyebb sebesültet* kellett a mentőknek első segítségben részesíteniük.



Viklund svéd olimpiai bajnok ünneplése hazájában
A kultuszminiszter belkereszkortat alakoszt az 30 km-es sivereny gyalogszéknek nyakába



Szétszedve Munkában
Legújabb szabadalom „NETOSPRICC“ dugattyú nélküli gyümölcsipermesztő készítmék.
Olcsó, nincsen benne börtés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre, úgy bármilyen edényből, mint háti puttonnyól.
Kérjen díjtalan leírást.
Gyártja és forgalomba hozza:
Takács Károly, nyug. Máv. elöljáró, Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

GAZDASÁG ÉS HAZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Nyájtérlel verseny is lesz a mezőgazdasági kiállításon

A március 20-án megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás egyes napjain különböző kutyafajták kerülnek bemutatásra. A kiállításon a kutyák külön csoportban kapnak hajlékot. A kiállításon részt vehetnek a nem törzskönyvelt fajtatizta kutyák is. A vidékről felhozott kutyákat 50%-os szállítási kedvezményvel lehet a kiállításon felküzdeni és visszaszállítani. Különböző látványos kutyabemutatókat is terveznek, úgy mint *korokék-és patkányfogó versenyeket, vadász-és rendőrkutyabemutatót, pászorkutya nyájtérlel versenyt*, valamint a díjat nyert kutyákat a kutyabemutatók alkalmával elő fogják vezetni.

A magyar föld fosztrijerő

Hazánkban a forgalomban lévő műtrágyák közül a *szuperfoszfát* vezet, mert a gazdák évtizedek óta meggyőződtek a műtrágya jóvedelméről használatáról. Hogy a foszforvasas műtrágyák nálunk oly nagy szerepet játszanak, ennek dr. *Kerpely* szerint több oka van.

Tulnyomóan kalászosokat termelő mezőgazdaságunk főnövénye a buza. Termésének legnagyobb része kikerül a gazdaságból, s ezzel kivisszük a foszforvasat, mert a foszforvas főképp a magban és nem a szalmában rakta-rodódik. Mezőgazdaságunk már évszázadok óta termel és ad el búzát és egyéb szemesterményt, így érthető, hogy termőföldünk foszforvasfelelete, különösen annak könnyen felvéhető részét, jelentékenyen megapadt. Ez annál inkább bekövetkezett, mert szántóföldjeink a fontos növényi táplálványok közül foszforvasban a legszegényebbek.

Isztállótrágyával sem volt pótolható a talajból kivont és a gazdaságból a terményekkel, tejfel, sűrű kivitt foszforvas, mert szántóföldjeink rendszeres Átrágyázásához elegendő (és jó minőségű) isztállótrágya sohasem állt rendelkezésre, de még a jól kezelt isztállótrágyában is jóval kevesebb a foszforvas, mint a többi növényi táplálvány.

A talaj növényi táplálványai közül a gyökereken általában a foszforvasot tudják legkezebben felvenni és az oldékony foszforvaskezeléssel egy-egy termelési évben legfeljebb 8—10 százalékos tudnak értékesíteni. Ez a magyarázata annak, hogy miért hálálják meg növényeink a legjobban és legbiztosabban a foszforvasas műtrágyázást.

Ha már az őszi kalászosok gyökérzete a hosszú tenyészési idő alatt csak nagynehezen tudja foszforvas szükségletét fedezni, a tavaszi kalászosok helyzete még rosszabb. Alig öt hónap alól a növényzet rendelkezésére, s így megérthetjük, miért hálálják meg a tavaszi kalászosok, nevezetesen az árpa, annyira az adott szuperfoszfátot. De nemcsak a kalászosok, hanem a répa, a burgonya, s méginkább a lucerna, lóhere, de a rét és legelő is megkívánja a szuperfoszfát-műtrágyát, persze — ott, ahol szükséges — a többi műtrágyáról sem kell megfeledkezni.

S ne felejtsük ki még a szuperfoszfátunk még mellékhatásáról sem. A szuperfoszfátal műtrágyázott növények hamarabb érik el a teljes beérés fokát, jobban ellenállanak az időjárás viszontagságainak, de a növény és állati kártevőknek is, a kalászosok nem dőlnek meg oly könnyen, s jobban bírják a szárazságot is. Mindezek joggal igazolják a szuperfoszfátunk hazai nagy elterjedtségét és közkedveltségét.

A kukorica

talán összes miveleti növényeink közül leghalásabb a megfelelő földmunka iránt.

Mint hogy a kukoricát gabona után szokás termelni, okvetlenül végezzük el előtte a tarlóhántást, amivel a talajban lévő magvak egy részét csirázásra bírjuk s egy követhetjük szántással őket megsemmisítjük. Elmaradhatatlan fontos az őszi mélyszántás is, melyet nagyon megfál. Elbir némi nyersföldet is.

További feltétele a jó termésnek a föld kellő trágyaereje. Anyi isztállótrágyát hordjunk ki kukorica alá, amennyi csak jut. Egy kataszterholdra akár 300 métermázást is! Az isztállótrágyát legjobb az előző nyáron vagy ősszel a kukoricaföldre kihordani, mert például téli vagy tavaszi trágyázás után még tavaszra kellene szántani, ami pedig kerülendő.

Tavasszal csak abban a ritka esetben nem mellőzhető a szántás, ha a talaj erősen összefolyt, vagy a gaz nagyon felverte. Egyébként ne szántunk, mert a tavaszi forgatásnak a becses téli nedvesség egy jó részét vesztendőbe megy, hanem tavasszal a földet, mihelyt reá lehet menni, meg kell fogsolni, illetve csuszatóval elégyengíteni, aztán pedig ismételt tárcsázással vagy fo-

Ön még gondolkozik?

Fejlődésben visszamaradt őszi vetések feljavítására tavaszi vetéséhez használjon

PÉTI SÓT!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21

gazolással kell a talajt a vetésig porhanyó, gyommentes, tiszta állapotban tartani.

Nem helyes a magot az ekebarázdába szórni, mert így az egyes szemek nem egyenlő mélyre kerülnek. Legjobb a bevetendő területet leghengerezni s aztán a sor-és növénytavóval egyenlő fog-távolságot bereblyével hosszában és keresztben a földet megvonalozni; a vonalak keresztelési pontjában kézi-kapával kell egy 6—8 cm mély gödröcskét vágni s ennek fenekébe ejteni 2—3 magot.

Közteset veteményű legajánlatosabb a gyalog-paszuly.

A kukoricát minél többször kapáljuk meg, mert annál kevésbé szenved vízhiányban. Itt igazán érvényesül az a mondás, hogy „a kapával öntöz a gazda”. A kikéltet követelőg azonban a kapálást helyettesítheti a megfogolással. Lőkaválva szaporább és olcsóbb a munka.

Ezzel szemben önmagát károsítja, ki kukoricáját töltegeti. A töltögetéssel ugyanis kiszárítjuk a talajt és elhuzok a földet a kukorica háj-szalgyokereitől, hol arra pedig szükség volna.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Posztóállatokat, fánscdobozokat és kegyiárgyakat készítenek a mátraverébelyi háziipari tanfolyam résztvevői

Harmadik hete folyik már a szorgos munka a *Falvaszövetség mátraverébelyi háziipari tanfolyamán*, amelynek keretében a résztvevők emléktárgyakat és gyermekjátékokat állítanak elő. Öröm nézni azt a lelkesedést és izykezetet, amivel formálják, díszítik a szobrászok ajándék-tárgyakat, hogy legyen mit pénzé, kenyérére tenni a szentkúti búcsukon. A szentkúti kegyhelyen, ahol évente több, mint kétszáz ezer ember megfordul, ahol a husvét, pünkösdi nagy ünnepekken tizennyolc-huszeren áldoznak s ahonnan mindenki szívesen viszi magával valami kis emléktárgyat, hogy az otthonmaradtaknak kedveskedjenek vele. S ez a pilléren megváltott öröm boldogságot, jólélet hoz majd a mátraverébelyi kis házakba is, amelyeknek lassú kereset nélkül tengődtek eddig hosszú hónapokon át, most pedig jókedvvel, boldog reménykedéssel dolgoznak mindannyian együtt, asszonyok, lányok és meglét emberek, egymást biztatva és egymással versenyezve.

Büszkén sorakoznak egymás mellett a tanfolyam helyiségében felállított polcokon az izléses *varrott dobozok*, háncshorgallal készült *tásak*, színes raffiából készült *kosarak*, posztóból varrott *sárvakok*, *nyulak*, *babák*, fából készült *sárvakok*, *kopafák*, *fosokok*, festelt *faalakok* és más különféle készítője eleményességét és ügyességét dicséři. Formában, díszítésében mindenki tud valamit újat kitalálni, ami az általa készített tárgyat a másiktól egyénibb, sáletesebb teszi, mindenki tud hozzáadni egy új színt, új gondolatot, amivel most készített darabját az előbbinél tetszetősebbé formálja.

Még este tíz órákor is nehezen akarják a munkát abbahagyni a mátraverébelyi háziipari tanfolyam lelkes résztvevői s alig sötétedik másnap, már mindannyian együtt vannak: itt nem kell az igazolatlan mulasztásokot számontartani. S ahogy nézi az ember ezt a lázas munkát, ezt

Bor-és szeszpiac

A nagykereskedők a legutóbbi napokban csak kis készleteket vásároltak, miután rendszerint a február hónap az, melyben a legrosszabb az Italműrök forgalma. A piac tehát jelenleg anyós. Az árak azért nem estek, csupán ritkábban akad vélet. A *kisermélti kommerciós* mai irányára fokozkint 2,2 az urusági jobb farjoroké fokozkint 2,6—3 fillér. A *hadacsányi borok* ára lényegesen drágult, különösen az oboroké. A *loka* borok iránt kisebb a kereslet. Utoljában a *kozomérési urusági farjorok* szereznek mindinkább népszerűséget az Italműrök között. Karamérok szőlőlepel Szeged mellett van. Csengőd buéka, valamint a Keesemét-szarkási szőlők kitélő tizes kadarokat és rizlineket adnak. A *móri borok* is fogytán vannak, Igen olék a múlt évi farjok folytán a *szőlővessző* azért, mert trékt két heptómai.

A *pálmabarak* váltakoztak. Főzés alig van egy-két fűzőben. Vigyázzanak a szőlőszaradkák, ha korán nyitnak. Ebben az esetben szorják meg jól a tökéket tovább szalmával, ezzel megelőzjük a korai hajlításokat a fagyvesztéstől. A esemeszkekre való nyakoltatásnak az ideje a medkivérgek megölésének korán. **Irsai-M. József.**

Apró jótanácsok

A homoki gazdáknak ismétletlen felhívjuk figyelmét a homoki borsó és a somkóró természetére. Az első igen olcsó, nagy tömegű takarmányt biztosít, a fehér somkóró, pedig — bár kesernyész ízű — mégis csak jobb takarmányt ad, mint amilyen a rozstörök, ami sokszor képez a homoki gazdaságokban az alap-takarmányt. Mindeket takarmányként egyuttal lenni a talaj nitrogénkészletét, ami reffer a legtöbb homoktalajunkra.

A lud jól kotlik, ezért tojásainak kiköltését réd bízhatjuk. Hagyjuk a ludakat abban a fészkekben kelteni, amelyekben tojtak. De ne tegyünk egy lud alá 10—12 darabnál többet. Szükségképp pulyka alá is tehetünk 10—12 darab ludtojtást, sőt a tyukotól alá is adhatunk 4—5 darabot. Pulyka-és tyukotól alatt a tojásokat a második héttől kezdődően nedvesítsük meg és a tyukotólának segítsünk megfordítani a nagy tojásokat, mert azt 6 rövid nyakával nem tudja megtenni.

Es aolajos magvak termelése jóvedelmességgel bíztat. Így az olajlejem métermérésajárát az Olajmag Értékesítő Szövetkezet (Budapest, Gróf Tisza István-utca 6.) a folyó évben 28 pengőt biztosít, emellett átvesszi megfelelő áron a leuzamút és ad nérszékelt áron lenmagporcát, végül a bevetett terület után megfelelő készpénzfelületet is folyó-sít. Ajánlatos az olajos len termelése különösen ott, hol lehetséges igen korán vetni és hol haruaktépeződés van.

ADÓNAPTÁR

Március 10., 15., 20., 25: A 48—240 pengőig terjedő *forgalmidő* házi általán egyhatod részének leróása bélyegjegyekben délután 6 óráig.

Március 15: A forgalmidő készpénzben havonta fizetők előző havi forgalma után a *forgalmidő* befizetése a bevallás benyújtásával. Az előző havi forgalom után a *fényezésű forgalmidő* a bevallási iv beadásával befizetendő.

Március 25: A negyedévenként vagy hosszabb időközönként készpénzfizetők részére a *havi forgalmidő* előleg befizetése lejár.

Tavasszal is

szuperfoszfát!

Műtrágya-, Kénsav-és Vegyipari Részvételiaság Budapest, V., Árpád-u. 8.

H I R E K

Róza hullik ...

Róza hullik... levél zörög...
 Szivembe bú, gyász költözött.
 Halk sóhajok... kinek, jajok...
 Nagyon boldogtalan vagyok!

Fájdalom vad árja éget...
 Nem lehetek együtt véled...
 Foszottl tájra vihar támad:
 Meghalok én Te utánad...!

SZABÓ LAJOS
 (Somogyi napjaim)

Fut az idő...

Fut az idő visszakerén,
 Napról-napra drégsem.
 A szebb jövőt várom-várva,
 Teltik el az életem.
 Nap jön s nap mal, miként szokott.
 Napad minden úgy, mint volt.
 Míg egyiken, hogy melyiken?
 Megássák a siromot.

S elmetnek, elfelednek,
 Talán meg se könyveznek,
 Hasak a beborult ég majd
 Nem hullajt már könnyeket?
 De minek is siratnának?
 Jólírt szegény halottat?
 Hisz siratni lám inkább lehet,
 Akik élnek, azokat.

NAGY PÁL JÁNOS
 (Jászapáti)

Tisztviselő a nyomorgókért. Mind sűrűben értesülünk a nemes és felémelő határozatokról, hogy Kozma Miklós belügyminiszternek inszég-akcióival kapcsolatban az állami és vármegyei tisztviselőket illetményükre egy részét az inszégnek segítésére felajánlják. Ezt a megértő és magyar érzésről tanusodók elhatározás hálás és szeretettel vesszük tudomásul, annál is inkább, mert tudjuk, hogy a magyar tisztviselői kar is éri a mai idők keserves és nyugós megpróbáltatásait. Kenyeréből már többször letrétek, gondjai növekedtek s életszínvonalra a legszükségesebb követelményekre zugorodott össze. Ha ebben a küzdésti helyzetében mégis szeretettel és megértéssel fordul inszéges testvérei felé, minden megbecsülést megérdemli s a jó magyar emberek testvérei jobbjának szótárására tarthat igényt.

Széchenyi István gróf és a magyarság. A Pázmány Péter tudományegyetem és Budapest Székesfőváros Népnyelvi Bizottsága Szabandemeteren (Muzseum-könyvt. 6—8. szám, II. 13.) január 30-ika óta minden este öt óráig 7—8 óráig Váradt. István gróf és a magyarság címen. Az előadásokon bárki megjelölhet. A következő előadások tárgya: Széchenyi és a nemzetiség. Széchenyi és a nemzeti felemelkedés. Széchenyi politikája. Széchenyi és a szabadság eszméje. Széchenyi hazaszerelme.

Fontos pillanát

Grün megfogtatója Kohnt, aki árjával a kezében teljesen járktál szobájában fel és alá.
 — Mi az. — kérdi tőle — miért vagy olyan ideges? Vársz valakit?
 — Hat persze. — feleli dühösen Kohn — ha az a nyavalásis szató 6% percen belül nem hozza el az új öntőnyomot, letek egy fontos hivatalos aktusról.
 — Miféle aktusról?
 — A vagyontalansági esküt akarom leteint.

Minden hangszer!
 legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves 
Reményi Mihály hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.
 Kérje 51.sz. díjmentes árjegyzékemet!



Farsangi figurák Kölnben.

Milyen időjárás várhatunk márciusban?

A Német Birodalmi Meteorológiai Intézetnek frankfurti kutatóosztálya foglalkozik a hosszú időre szóló időjárás előrejelzésével. Baur frankfurti egyetemi tanár most a Magyarországon március hónapban várható hőmérsékletet tette vizsgálat tárgyává. Baur professzor szerint „Magyarországon a hónap első felében még igen gyakori éjjeli fagyok lesznek és egyes, különösen magasabban fekvő helyeken, még téli napok is fellépnek, azaz olyan napok, amelyek a legmagasabb napi hőmérséklet a nulluk alatt marad. Azonban valószínű, hogy március 16-ika után az Alföldön — eltekintve olyan helyektől, amelyek mélyebb fekvésük miatt a hidegebb levegő összegyűjt — a mínusz három fokot alul maradó hőmérséklet már nem fog előfordulni.

Itt említjük meg, hogy a magyar időjárásirányi intézet megállapítása szerint a február havi csapadékmennyiség sokszorosan felülmúlta az eddigi átlagokat.

Véleménygyűjték nagy kedvezményben részesíthetnek a Kádár-moz akció által. A Kádár-moz budapesti magteremtő és nagykereskedő cég (IV. Váci u. 84/F.) kezdő új képes árjegyzék megjelent. A Kádár-moz akció ismertetése az árjegyzék 2. oldalán van. Kérje az árjegyzék ingyen és bérmentesen megküldését.

Az ifjúság és közélet. Németh Imre országgyűlési képviselő február 27-én nagyszerű előadást tartott az Országos Széchenyi Szövetségben. Előadása keretében reámutatott arra, hogy az ifjúságunk ezeket az irányelveket kell szemelőtt tartania: készülni a felelősségvétel kimélyítésével, az önismeret fokozásával és a művelődésre való hajlamosság megerősítésével. Az előadás Schandl Károly dr. országgyűlési képviselő, az egyesület örökös elnöke is megjelent.

A „Mezőgazdasági Sajtóeszmé” legújabb pályázati kérdése így hangzik: „Mivel magyarországi az a tény, hogy az 5 km-es gyorsaságot meghaladó gyors áramokban vezetett áramok után, amikor az egyes barázdák már alig lehet megkülönböztetni, 8—12% átlátszóságunkat kéri.” A pályázatokat kéri a „Mezőgazdasági Sajtóeszmé” szerkesztősége címére (Budapest, V. Báthory u. 24) be kellene március 10-ig.

Egy százelek pótadóból inszég-akcióit létesít Sopron vármegye. Sopron vármegye törvényhatóság bizottságának legutóbbi rendkívüli közgyűlésén Ostffy Lajos főispán elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a vármegye egyes községeiben jelentkező nagy nyomor sűrűsége indokolta ezt a szükségessé. Hűgöcsy Pál főjegyző javaslatára a közgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy inszég-akcióit létesít és ennek fedezésére a vármegye a pótadót egy százelelkel jövelmeli.

Nem is olyan ostoba
 — Mondd, kérek, tulajdonképpen miért nincs neklünk tengerészeti minisztériumunk?
 — Micsoda ostoba kérdés ez? Azért, mert nincs tengerünk!
 — Akkor nem értem.
 — Mit nem értesz?
 — Hogy miért van pénzügyminisztériumunk?
 —

Beiktatták Szeged új főispánját. Szeged város új főispánját: incesfalvi Imecs Györgyöt, február 29-én iktatták be a szokásos ünnepek között. A beiktatáson részt vett Kozma Miklós belügyminiszter, számos képviselő és felszólító tag, ugyancsak Pálffy József dr. polgármesterrel az élén, a város társadalmának színe-java.

Felkérjük olvasóinkat, hogy az O. A. G. gyűlöletfajpermetező ismertetőjét (Adorján Géza, Budapest, VII., Rákóczi ut. 40) lapunkra való hivatkozással kérék.

Megkezdtek az utcai rendőrbíráskodást. Március 10-án kezdtek meg Budapestén az utcai rendőrbíráskodást. Az első mozgó rendőrbíró a Rákóczi-ut és a Körut sarkán ütötte fel a zászlót és alatt levő hivatalát. A detektívek és rendőrök egyre-másra állították a közlekedési bünyözetek a büntetőbíró elé. Valamennyinek ugyanaz volt a bűne, hogy szónokzatságból, tudatlanságból, vagy pesti „csalászerzés” tempóból éppen akkor akart átmenni az uttesten, amikor a villanyrendőri a tilos piros jelzésre fordult. A büntetések I és 2 pengősek. Legtöbbször azonnal fizettek, a többi pedig csekket kaptak. Az első napon még meglehetősen érdeklődést keltett az utcai bíráskodás. A rendőrség azonban azt hiszi, ha a közönség megszokja az utcai gyors bíráskodást, jobban fog magára vigyázni és kíváncsi csoportok nem fognak összerodni a büntetőbíró körül.

800.000 mázsalvát többet termelhetnek a cukorrépa-termelők

A Magyar Cukorrépa-termelők Országos Szövetsége március 10-án Budapestén rendkívüli közgyűlést tartott. Purgly Emil elnök utalt arra, hogy a tavalyi rossz gazdasági év következményeként a cukorrépa-termelő gazdák egy 800.000 mázsalvát rúpákiesés árta, amivel kevesebbet tudtak szállítani a gazdák és ez csak a termelőt károsította, a cukorgyárakos semmiféle hátrányt nem szenvedtek. Ezért a szövetség vezetősége akciókat indított meg a gazdák kártalanítására. Sikeresült is a gyárakkal olyan megállapodást létrehozni, hogy a gazdák az idén és a jövő éven 300—300.000 mázsalvát többet termelhetnek az előző évi költségvetésük a megállapodás már megkötötték az idei éven kívül az 1937. évre is. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az elnökség intézkedéseit.

Felmentették egy apát, aki agyonlőtte a fiát. A debreceni törvényszék március 3-án délelőtt tárgyalta Katona István debreceni lakos bünyöjét. Katona a múlt év március 17-én 28 éves László nevű fiát, aki részegen rátámadt, három revolverlövéllel megölte. A vádlott beismerte tettét, de azt hozta fel mentőgújt, hogy önévélemből cselekedett. Fia késsel támadt rá és már előzőleg is többször gázoltotta, hogy vérűrdűt rendez, ha mulatozásaira nem adnak elég pénzt neki. A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék Katona Istvánt az ellene emelt vád alól felmentette. Az indokolás szerint a vádlott a jogos önévélemben határozott zavarodottságból és félelemből lépte tel.

A tulajdonától megvált az Adóügyi Kiskélt 1936-os kötele. Irtó Szepesy Mihály dr. az Adóköz Lajpa szerkesztője. Tartalmazza az összes községközlőteteseket és eljárás szabályokat, könnyen áttekinthető rendszerben, iratmintákkal. Ára 2 pengő, kapható a könyv árának és 20 fillér pótköltésnek előzetes beklüldése mellett kiadóhivatalunkban.

Gazdáljk sorakozója. A Jánoshalmi téli gazdasági iskola tanulóltségára február 10-án 23-án Madaras községben tartotta meg ezvél első vándorgyűlést. A vendégeket Horváth Antal dr. községi főjegyző és Bódi Mihály községi bíró fogadta, majd a hősök emléktábláját köszörzte meg az ifjúság. A koszorút Juhász Sándor tanuló (Madaras) helyezte el. A gyűlésen Weber András (Katyánr), Kozma Mihály (Borota), Galicz István (Tatabánya), Juhász Sándor (Madaras), Jécsáros Antal (Gara) és Szabó Gábor (Felsőzentványa) tanulók szerepeiket szép sikerrel. A vándorgyűlés Bócsai István aranylakosozas zazu és Zsolnai Gusztáv igazgató zároszávalval ért véget.

Kötelező a diftériatoltás Tolna-megyében. A Tolna vármegye területén előforduló ronscoló toroklob-megbetegedések leküzdésére Perczel Béla dr. alispán elrendelte a 2—6 év közötti gyermekek kötelező védőoltását. A fizetőképessé szűkös gyermekei beoltásáért 20 fillért fizetnek, míg a vagyonatlan szűkös gyermeket díjtalanul oltják be.

Mai gyerekek
 A kis Pali sirva megy a mamájához:
 — Mamuci, én vagyok a világ legszerezeneselembb gyermeke.
 — Na, mi történt?
 — Képzeld, egyetlen testvérem van és az is hamisan gonbozik.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

pázsit	I
	(=ó)

(Beküldte ifj. Nagy István Szentendréről.)

2. Szórejtvény.

dolog	S
(a = a)	

(Beküldte Major Bálint Bódrkányból.)

3. Szórejtvény.

testvér	egészseges	lakás
	(=ó)	

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dógoról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 13-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését til napon belül oklevélben juttassák el hozzánk, mert az elköve érkező megfejtők nevének munkánk közölni.

A 7-ik számban között rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: Árverés. 2. Szórejtvény: Nimetelen. 3. Szórejtvény: Karaván, korvén.

Megfejtették: Ifj. Nagy Sándor, Sz. Balogh Lukács, Illich István, Békési László, Kósa Sándorné, Jaszovics Jenő, Tóth Mihály, Prókay Ottó, Király Lajos, Holb István, Ifj. Nagy István, Oroszky Ferenc, Veszér Emil, Tamás Ferenc.

Jutalomképpet nyertek: Jaszovics Jenő (Székszárd) és Tóth Mihály (Nagybő).

A 8-ik számban között rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BOHN JÓZSEF-féle szőlőszőlőtelep (Árpád-központ) tavaszi jelentése:
 „A szőlősgazdák által tavaszi szállításon rendelt szőlőszőlőszék (szőlőkészlet) megkezeléséről. Legnagyobb a keresés a Szőlőtervezet Királynéja, Matthyás Jánosé, az Afus-Ali csemegefajka, valamint a Kádár piros veltélni borsvilágja iránt. Adható a vesszőrendelésekre a telepek mélyebb beklüldés. Szakleírás minden igénylőnek díjmentesen küldünk.”

